

Heilige Willibrord

Leven en Werken van de Heilige Willibrord

De H. Willibrord werd in 658 geboren in Northumbria (Engeland) als zoon van Wilgis en Mena. Reeds als jongen bezocht hij de kloosterschool te Ripon onder leiding van de H. Wilfried, bisschop van York, en enkele jaren later trad hij in de orde van de H. Benedictus.

In 678 werd zijn vader uit Engeland verbannen en de H. Wilfried van York van zijn bisschopszetel verjaagd.

Wilgis, Wilfried van York, Willibrord en de H. Egbert begaven zich naar het klooster Rathmelsigi in Ierland, waar Willibrord tussentijd 12 jaar verbleef.

In Ierland is thans de juiste plaats van het Rathmelsígi klooster niet meer bekend. Men neemt aan dat ofwel het klooster Melifont, waarvan thans nog ruïnes bestaan, werd gebouwd op de ruïnes van Rathmelsigi, ofwel dat de ruïnes van Monasterboice, een klooster uit de 6e eeuw, deel waren van het Rathmelsigi klooster.

Tegen het einde van de zevende eeuw kwam het rijk van de Franken tot nieuwe bloei onder de krachtige leiding van de zgn. hofmeiers, een soort eerste ministers. Eén generatie was voldoende om orde en eenheid te herstellen en in 689 versloeg hofmeier Pepijn II de Friese koning Radboud bij Dorestad, nabij het tegenwoordige Wijk bij Duurstede.

Het zuidelijk deel van het koninkrijk der Friezen, ongeveer de tegenwoordige provincies Holland en Utrecht, vielen in zijn handen.

Triomfantelijk trok Pepijn Tricht, het tegenwoordige Utrecht, binnen en herbouwde de burcht.

Dit wapenfeit had vergaande gevolgen: na het bericht van de Frankische zegepraal trok Willibrord met een aantal gezellen vanuit Rathmelsigi naar het vasteland om Pepijn II steun te vragen voor pogingen de Friezen het Christengeloof te verkondigen.

Willibrord was voor deze Missie gewonnen door Wilfried en Wigbert, die in 678 en later de Friezen hadden bezocht.

De vraag wie de metgezellen van de H. Willibrord geweest zijn is niet gemakkelijk te beantwoorden. Men neemt voor zeker aan dat hiertoe de H.

Suitbertus, de H. Willeius, de H. Engelmundus, de H. Adelbertus, de H. Werenfried, de beide H. Ewalden en de H. Tilman behoorden, en waarschijnlijk ook de H. Wiro, de H. Plechelmus en de H. Otger.

Met zijn gezellen uit de orde der Benedictijnen landde de H. Willibrord in 690 nabij Katwijk en trok langs de Rijn naar Utrecht en Dorestad. De H. Willibrord was toen 33 jaar oud. Hofmeier Pepijn begroette de missie met geestdrift: de eenwording in het geloof tussen Franken en Friezen was zijn ideaal. Willibrord accepteerde het voorstel van de hofmeier het geloof te gaan verkondigen in het pas veroverde deel van Friesland ten westen en zuiden van het tegenwoordige IJsselmeer, maar vond het noodzakelijk vooraf bekrachtiging te vragen aan het hoogste kerkelijke gezag. Hij reisde daarom naar Rome en ontving van Paus Sergius I een opdracht om onder de Friezen te prediken.

Na zijn terugkeer uit Rome vestigde de H. Willibrord zich in de plaats die Pepijn hem had aangewezen: Tricht (Utrecht), een kruispunt van wegen en wateren.

Waar anderen faalden, zou de H. Willibrord slagen. Een vroom mens en een bezielde prediker, tegelijk ook een tactvol diplomaat en een bekwaam organisator, wist hij in circa 50 jaar een bloeiende kerkprovincie op te bouwen met Utrecht als uitzonderlijk en bevoorrecht centrum in Noord-Nederland.

De eerste plaatsen waar Willibrord predikte waren Buren, Tiel, Wijk bij Duurstede en Nijmegen.

De Missiepost kon in Utrecht worden gehuisvest binnen de resten van het Romeinse fort op het Domplein. Het gebouwencomplex bestond aanvankelijk uit één kerk, de S. Salvator en het klooster met kloosterschool.

De hofmeier zond Willibrord in 695 nogmaals naar Rome, ditmaal om tot bisschop te worden gewijd. Willibrord werd benoemd tot aartsbisschop onder de Friezen. Deze benoeming was mogelijk doordat in datzelfde jaar vrede was gesloten tussen de Franken en de Friezen.

Nu terugkeer uit Rome bezegelde de H. Willibrord de verbondenheid van zijn kerkprovincie met de Frankische staat door de bouw van een nieuwe kerk, toegewijd aan de schutspatroon van zijn beschermers, St. Maarten, bisschop van Tours.

De oude S. Salvator of Oud-Munster werd nog enkele malen herbouwd en uitgebreid, totdat deze kerk in 1687 door de calvinistische

stadsoverheid voor 12.000 florijnen voor afbraak werd verkocht en ook inderdaad gesloopt.

Met grote trots kon de H. Willibrord in de winter van 703-704 zijn leermeester, aartsbisschop Wilfried van York, ontvangen. Een bekende medewerker van Willibrord in deze periode was de H. Wulfram, bisschop van Sens, die vele jaren onder de Friezen verbleef en predikte.

Ook Willibrord predikte op vele plaatsen, o.a. te Vlaardingen, Oegstgeest, Velsen, en Heiloo. Nog wijst men daar een heuveltje aan waarop de H. Willibrord de toegestroomde menigte zou hebben toegesproken en die men de preekstoel van de H. Willibrord noemt. Ook is er een St. Willibrordspuit te Heiloo, die zou zijn ontstaan nadat de H. Willibrord in zijn tent een kleine put had gegraven waaruit plotseling zoet helder water opborrelde. In korte tijd was het Christendom over geheel Holland verspreid, van Vlaardingen tot Heiloo en Petten. De H. Willibrord bereisde ook nog andere gewesten, zoals Emmerik, Echternach, Trier en zelfs Thüringen; ook bezocht hij Denemarken.

In 714 overleed de beschermer van de H. Willibrord, Pepijn II, en direct kwamen de Friezen in opstand, ze herwonnen in korte tijd de Hollandse en Utrechtse gewesten.

De H. Willibrord en zijn medewerkers moesten Utrecht verlaten en vestigden zich in Echternach, totdat in 719 Radboud overleed en de macht der Friezen snel ineenzakte.

De Franken drongen weer op tot de Zuiderzee en de H. Willibrord kon terugkeren naar Utrecht, waar de kerken verwoest, de kloosters geruïneerd en de Christenen verjaagd of uitgemoord waren. De thans ongeveer 60 jaar oude H. Willibrord, werd geholpen door Winfried, de latere H. Bonifatius.

In 734 versloeg Karel Martel, een zoon van Pepijn, de Friezen verpletterend bij de Borne en kwam de grens van het Frankische rijk veel noordelijker bij de Lauwerszee te liggen.

Aan Willibrord viel opnieuw de taak toe deze nieuwe onderdanen te kerstenen.

Door vele schenkingen van vaste goederen werd de H. Willibrord in staat gesteld voor zichzelf en zijn christelijke gemeenschap te zorgen. Meerdere landgoederen en bezittingen werden hem geschonken, De

grootste schenking, naast bezittingen in Echternach, Thüringen, Born, Heusden, Oss, 's-Hertogenbosch, Bakel, Vlierden, Susteren en Kleef, was die van 722 of 723, waarbij Karel Martel aan het klooster van de H. Willibrord de gehele burcht van Utrecht, zowel binnen de muren als daarbuiten, met al wat erbij of onder hoorde, schonk. Later vermeerde hij deze aanzienlijke schenking met de Betuwe en al het land tussen Arnhem en Nijmegen.

Pas in de laatste jaren van zijn leven verliet de H. Willibrord zijn bisdom en trok zich terug in zijn klooster te Echternach. Op 7 november 739, 81 jaar oud, overleed hij en werd hij bijgezet in de crypte onder de kerk.

De herinnering van de H. Willibrord leeft voort in plaatsnamen als Wilwerwiltz en St. Willibrord.

De H. Willibrord wordt vaak afgebeeld als bisschop met staf, soms met een kind op zijn arm, met een vat water of met een kerkmodel in zijn hand, ook is hij wel afgebeeld terwijl hij met zijn staf een waterbron doet ontspringen.

Bekend zijn voorstellingen in de S. Viktor te Xanten, de Sint-Willibrordkapel te Utrecht (glasramen) en het ruitersstandbeeld van A. Termote, voorstellend de H. Willibrord te paard met kerkmodel in de hand, op het Janskerkhof te Utrecht.

De Sint-Willibrordkapel te Utrecht werd ingericht bij het 12^e eeuwfeest van de H. Willibrord in 1939 door de katholieken van Neelerland; ook werd er toen een Willibrord-tentoonstelling gehouden.

De hedendaagse historici eren de H. Willibrord als de stichter van Utrecht en de man die in bijna 50 jaar het Christendom vestigde in de noordelijke Nederlanden.

Ode aan Sint Willibrord.

*Willibrord, in vroeger eeuwen
Bracht gij ons het ware licht,
Dat verhelderend omstraalde
't Kruis, door U hier opgericht*

Keervers:

*Willibrord, wij loven U
Uw liefde, moed en kracht;
Willibrord, wij danken U,
Die ons Christus heeft gebracht*

*Brenger van het nieuwe leven
In de blijde boodschap Gods,
Heidendom werd uitgedreven;
Christendom werd neerlands trots.*

*Willibrord, blijf ons gedenken,
Vruchten van Uw moeizaam werk,
Dat w'ons christen - zijn belijden,
één in Christus éne Kerk.*

NOVEEN

Ter ere van de H. Willibrord

Dagelijkse gebeden

Allerheiligste en allerhoogwaardigste Drievuldigheid, één God in drie Personen, ik aanbid U met de diepste gevoelens van ootmoed en schenk U van ganser harte de eer die wij aan Uw opperste Majesteit verschuldigd zijn.

Heer Jezus Christus, die gezegd hebt: vraagt en gij zult verkrijgen, klopt en u zal worden opengedaan, geef ons de genade om de genegenheid van Uw goddelijke liefde te begrijpen, opdat wij U beminnen uit geheel ons hart, U belijden met de mond, en nooit ophouden U te loven.

H. Maagd Maria, ik stel mij onder Uw moederlijke bescherming. Wees mij een toevlucht in de nood en een Voorspreekster bij Uw aanbiddelijke Zoon, alle dagen van mijn leven en vooral in het uur van mijn dood.

Heilige Engelbewaarder, mijn trouwe en liefdevolle leidsman, verwerf mij de genade Uw inspraken te volgen en mijn voetstappen zó te richten dat ik niet afdwaal van de weg der geboden van mijn God.

Grote Heilige wiens naam ik draag, bescherm mij en bid voor mij, opdat ik evenals U God dienen mag op aarde om Hem eens, met U, te verheerlijken in de hemel. Amen.

EERSTE DAG

Dagelijkse Gebeden.

Levensbeschrijving

De H. Willibrord werd geboren in het jaar 658, niet ver van York, in het koninkrijk Northumberland, gelegen aan de zuidkant van het tegenwoordige Schotland. Zijn moeder heette Mena, en op haar verlangen kreeg haar kind, het enige dat God haar schonk, de naam Willibrord. Dat betekent 'strijdlustige'.

Zijn moeder stierf zeer jong. Men bracht het kind naar het klooster van Ripon, waar de H. Wilfried overste was. Deze abt had het klooster zelf gesticht en bestuurde het met wijs beleid.

De vader van Willibrord heette Wilgis. Hij was een zeer devoot man, die na de dood van zijn echtgenote de wereld verliet, priester werd, en aan de rivier de Humber een klooster stichtte. Na een leven vol deugden stierf hij een zalige dood. In Engeland en in het bisdom Trier wordt hij als Belijder vereerd. Zijn naamdag valt op 30 januari.

Geleidelijk aan ontwikkelden zich in Willibrord zijn grote gaven van geest en hart. Hij bekwaamde zich in verschillende kunsten en wetenschappen, legde zich toe op talen, muziek, sterrenkunde en poëzie. Reeds op jeugdige leeftijd ontving hij het zwarte habijt van Sint Benedictus. Toen al bewonderden de kloosterlingen zijn zachtmoedigheid, zijn plichtsgetrouwheid en zijn ingetogenheid. Vooral na zijn twintigste jaar, toen hij in de abdij van Rathmelsigi (Ierland) verbleef, zien wij hem ernstig streven naar zijn ideaal: het H. Priesterschap.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, die van uw jeugd af hebt meegewerkt met de genaden die God u schonk, en die er steeds naar gestreefd hebt uw wil aan de Zijne gelijkvormig te maken om zo te komen tot een steeds inniger vereniging met uw Schepper, zie welwillend op ons neer, en help ons om Gods H. Wil te allen tijde te kennen en te volbrengen. Verkrijg voor de vaders en moeders in Nederland licht en kracht, opdat zij graag hun kinderen schenken voor de dienst van het altaar en met wijze, doeltreffende maatregelen de roeping van hun zonen bevorderen. Dat vragen wij door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

TWEEDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Als God iemand voor de priesterlijke waardigheid uitverkiest, zal Hij ook de geschiktheid daartoe geven. En die zal zich uiten in deugd en wetenschap, door oefening verkregen. Wij lezen over Sint Willibrord dat hij zich ernstig toegaf op de wetenschap en zich dagelijks oefende in de deugd. Gretig luisterde hij als zijn leermeester sprak over Wigbert, die als

missionaris de zee was overgestoken en werkte aan de bekering van de Friezen. Friesland was in die tijd de naam voor al het boven de Maas gelegen land. Meermalen moet Willibrord aan Egbert, zijn leermeester, gevraagd hebben, in de twaalf jaar dat hij in diens klooster studeerde, of ook hij niet naar de Friezen zou mogen gaan om er het Evangelie te verkondigen. En die dag brak aan. Toen hij ongeveer dertig jaar oud was, ontving Willibrord de H. Priesterwijding uit de handen van St. Egbertus, en werd spoedig daarna uitverkoren om met Adelbert, Werenfried, Engelmond, Switbertus en nog zes andere benedictijnen naar Nederland over te steken. Hij was nu priester, en missionaris tevens.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, evenals Jezus hebt u dertig jaren een verborgen leven geleid. In de strenge kloosters van Engeland hebt ge u voorbereid op het goddelijk werk: de bekering van de wereld. Hoe verheugd en dankbaar moet u geweest zijn toen u voor het eerst als middelaar tussen Hem en de mensen het H. Misoffer mocht opdragen. Hoe hebt ge die dankbaarheid later in ons land geuit door uw rusteloze, voortvarende zorg om kloosterseminaries te stichten en zo de roeping van jonge mannen te beschermen. Verkrijg voor ons allen, en vooral voor onze toekomstige priesters, een standvastige liefde tot Jezus Christus. Wees ons allen een bijstand in tegenspoed, opdat wij naar uw voorbeeld dapper strijden tegen alle bekeringen en niet door duivelse aanvechtingen overwonnen worden. Door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

DERDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Tegen het einde van het jaar 690 landde de H. Willibrord met zijn tien gezellen te Katwijk aan Zee. Wij kunnen ons bijna niet indenken, met hoeveel moeilijkheden die overtocht gepaard ging. Een armzalige zeilboot, met leer beslagen. Zonder kompas, zonder zeewaardig stuur. Wij lezen dat ze een kraai hadden meegenomen. Die vogel vloog oostwaarts. Daar moest

het land zijn, want hij keerde niet terug. Als anker diende een zware steen, die met touwen naar de diepte gelaten werd. Zeker, er zal veel gebeden zijn aan boord, maar er zal ook gejuicht zijn toen men Nederland, het missiegebied, in de verte zag liggen. Gejuicht om God, die hen beschermd had op zee en hun de genade zou geven om hun prediking vruchtbaar te doen zijn.

Gehoorzaamheid aan het gezag deed Willibrord besluiten eerst bij de koning der Friezen, Radboud, verlof te gaan vragen om te mogen prediken. Dit was een woeste vorst, die de Franken haatte omdat zij een andere godsdienst hadden. Hij was bang dat zijn Friezen hem niet meer zouden gehoorzamen als zij die godsdienst aannamen. Radboud was, net als zijn volk, trots op zijn heidense godsdienst van Wodan, Donar en Tyr. Maar hij was ook gastvrij.

Willibrord verschijnt voor hem, en wordt volgens de regels der Friese gastvrijheid welwillend ontvangen. Hoe graag had Radboud openlijk zijn vijandige gezindheid getoond! Geleid door de wijsheid van de H. Geest doorzag Willibrord de gezindheid van Radboud. Hij begreep, dat hij op diens grondgebied geen goed kon doen. Daarom reisde hij van Utrecht zuidwaarts, naar de hofmeier Pepijn van Herstal, die feitelijk regeerde in de plaats van zijn koning Theodorik III der Franken. Pepijn, verre van onberispelijk op zedelijk gebied, hoorde de missionaris uiterst beleefd aan, maar ook nu weer waarschuwde de voorzichtigheid Willibrord. Evenals Radboud, wilde ook Pepijn over de kerk regeren, en hij verdiende geen vertrouwen.

Bij al die moeilijkheden vond Willibrord het, na een kort bezoek aan de H. Lambertus, bisschop van Maastricht, raadzaam aan de Paus te Rome te gaan vragen welke gedragslijn hij moest volgen.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, hoezeer bewonderen wij uw edelmoedigheid in de dienst van Jezus Christus. Wat een reizen en tochten! De moeilijkheden van de taal: hoe en wat u zou spreken. Doch uw veilige gids was de Heilige Geest, naar wiens ingevingen u steeds hebt geluisterd.

Verkrijg voor ons een onbegrensd vertrouwen op God en een steeds toenemende verering voor de Heilige Geest, opdat wij ons altijd over Zijn vertroosting mogen verblijden. Door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

*Aller heiligen van Nederland, bidt voor ons.
Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.*

VIERDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Zo gaat Willibrord door Gallië heen naar Paus Sergius I om raad te vragen. Het was in het najaar van 690. De Paus door een engel voorbereid op de komst van Willibrord en zegende het besluit van de offervaardige priester om de bekering der Friezen te beginnen. Hij sprak veel met hem over zijn plannen, verleende hem allerlei hulp bij het laten overschrijven van boeken over het kerkelijke recht, en gaf hem tenslotte relikwieën mee van de martelaren, om bij het stichten van nieuwe kerken te gebruiken.

Met die schatten keerde onze apostel in het voorjaar van 691 naar zijn metgezellen terug. Hij deelde hun wens van Paus Sergius mee, nl. om uit hun midden een bisschop te kiezen. Men koos Switbertus, omdat de nederige Willibrord zich had teruggetrokken. Hij had nog niet de kerkelijke leeftijd en miste, zoals hij zei, de deugden die Sint Paulus voor een waardige Prins der Kerk vereist acht. Switbertus werd in Engeland door Wilfried gewijd, en na een episcopaat van 22 jaar overleed hij op het eiland Kaiserswerth.

Pepijn ging voort met genegenheid te huichelen: aan bekeerlingen zou hij vermindering van belasting toestaan. Maar het was slechts een maatregel om de missie zich te Utrecht in een woning, die de Frankische bezetting voor hem gereed had gemaakt. En toen mocht hij ondervinden, dat de grote achting die de Friezen voor elke vrouw en voor elke maagd hadden een prachtig hulpmiddel was om door de gezegende Maagd en Moeder Maria de leer van de ware God te prediken. Wellicht vinden we hier, bij Willibrord, de oorsprong van de eens zo grote Mariaverering in ons land en zal deze ook weer op zijn voorspraak opbloeien.

Pepijn zag begerig uit naar de bisschopswijding van Willibrord, en deze aarzelde niet om ten tweede male naar Rome te vertrekken. Dit maal in gezelschap van vele vrienden, kooplieden en soldaten. Sergius las het verzoekschrift van Pepijn en kondigde op 20 november 695 af, dat hij Willibrord in de Sint Pieter tot bisschop zou wijden op het feest van de H. Clemens, 22 november, Naar de gewoonte van die tijd, en als bewijs van

altijddurende dankbaarheid, tekende Willibrord voortaan: Clemens Willibrordus.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, die aan de bewoners van ons land geleerd hebt dat zij God hun Vader mochten noemen, en die hun tevens Maria als Moeder deed beminnen en vereren, wij danken u voor deze grote weldaad. Maria zal in tijden van grote hervormingen daarom te liever ons land behoeden voor afval van het ware geloof.

Laten wij Maria, de Moeder van alle genaden, altijd aanroepen, en verkrijg voor ons, roemrijke bisschop, ook door háár bemiddeling, sterkte in bekeringen, troost voor wanhopigen, genezing voor de zieken en een zalig sterven voor ons allen. Door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wess gegroet, Eer aan de Vader.

VIJFDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Na veertien dagen in Rome vertoefd te hebben, vertrok de pasgezalvde aartsbisschop der Friezen naar Nederland. In Emmerik ontmoette hij zijn vroegere reisgezel, bisschop Switbertus, maar Willibrord ging verder noordwaarts. Zou hij in het ijverige Medemblik zijn zetel vestigen, of in Utrecht? De beslissing scheen moeilijk voor die dagen, maar de stad Utrecht met haar vele privileges en haar oude Salvatorkerk won het pleit. Willibrord begon er terstond met de bouw van een nieuwe kerk, die hij toewijdde aan zijn hoogvereerde medebroederbenedictijn de H. Martinus, als bisschop van Tours gestorven tegen het begin van de 5e eeuw. Ook een kloosterseminarie verrees er, waar Willibrord al spoedig aan twee Friezen de priesterwijding mocht toedienen: Wullibraht en Thiadbraht, de eerste twee inlandse priesters.

Na in zijn bisschopsstad alles geregeld te hebben, begon Willibrord zijn missietochten. Een draagbaar altaar had hij steeds bij zich, om, waar hij ook was, de H. Mis te kunnen lezen. Tal van ontberingen moet de apostel geleden hebben. Ons vochtige klimaat, de fel-koude winters, de

koortsverwekkende dampen boven de moerassen en onder water gelopen velden, gebrek aan bruikbaar drinkwater, aan levensmiddelen, onverschilligheid en ruwheid der bevolking, te paard of per roeiboot. Men moet wel een sterk, mannelijk gestel hebben om aan al die moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden. God stond zijn dienaar wonderbaar bij, en op zijn voorspraak ontstonden veel bronnen of putten, met drinkwater voor mens en vee. Denken we aan de putten van Heiloo, Oss, Geesteren, Deurne, Diessen en Maarheeze.

De heidense priesters lieten zich niet onbetuigd. Zij werkten de heilige tegen, naarmate hij feller optrad tegen het bijgeloof. Hoe dom was het volk toch, om uit de vlucht van de vogels, uit het niezen van paarden of uit de hersenen van geslachte dieren de toekomst te willen voorspellen.

Willibrord leerde dat er één Bestuurder is van hemel en aarde, de grote maar goede God, die in zijn goddelijke Voorzienigheid aan ieder geeft wat hem tot eeuwige zaligheid kan strekken.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, die door woord en voorbeeld in ons land gepredikt hebt, leer ons vooral in deze tijd de deugd van naastenliefde. U moest omgaan met vriend en vijand. Evenals Sint Paulus hebt u in uw omgang met de mensen allerlei gevaren ondervonden. Hun veinzerij of onwil hebt ge met voortdurende vergevensgezindheid moeten overwinnen. U was een hartelijke weldoener voor noodlijdenden. Ge hebt u uitgeput in weldaden voor uw medebroeders en voor het volk. Leer ons zo met alle mensen omgaan, dat wij waardige volgelingen mogen wezen van Hem, die ons geleerd heeft alle mensen te beminnen tot in de kruisdood, onze Heer Jezus Christus, die leeft en heerst in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

ZESDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

We moeten niet denken dat Willibrord geen goede vrienden heeft gehad. Zoals de Kerk van Rome al vroeg een rijke en milddadige H. Cecilia

tot volgelingen van Christus had, zo kreeg ook Willibrord zijn vrienden en weldoeners in onze landen. Irmina, de abdis van een klooster in Trier, had dicht daarbij, in Echternach, een klooster laten bouwen als onderdak voor reizende monniken. Dezen trokken namelijk, zoals missionarissen in onze dagen, predikend en onderrichtend van de ene plaats naar de andere. Dat klooster verstreekte tevens warm voedsel en aalmoezen aan de armen uit de omtrek. Toen Willibrord aan Irmina een toevluchtsoord gevraagd had voor het geval dat zijn priesters uit Friesland verdreven zouden worden, gaf zij hem dit klooster op 1 november 698 ten geschenke.

Willibrord aanvaardde het geschenk en bestemde het tevens als sanatorium en als retraitshuis voor zijn geestelijken. Later zou de abdij van Echternach tal van keren ons land van priesters voorzien.

Irmina en ook anderen verschaften de missiebisshop paramenten en kelken voor de H. Mis, maar ook boerderijen, landerijen en molens. Regelmatig trok Willibrord verder, in leren zakken zijn boeken en altaarbenodigdheden meevoerende. De rivieren langs gaande, kwam hij in Dorestad -bij het huidige Wijk bij Duurstede-, Vlaardingen, Vlissingen, Oegstgeest, Petten en Velzen. Hij bereikte zelfs Denemarken en Helgoland. Dit laatste was toegewijd aan de afgod Fosite. Het was een heilig land. Men mocht er niet spreken, en niets eten van wat er groeide of graasde. Toch liet Willibrord er runderen slachten, om zijn pasgedoopte leerlingen een overtuigend bewijs te geven van de machteloosheid der goden. Fosite wreekte zich niet. Zelfs niet toen Willibrord er met water uit de heilige bron het Doopsel toediende onder aanroeping der Heilige Drievuldigheid.

Radboud liet hem toen weten, beducht voor de invloed van Christus' dienaar, dat Willibrord vertrekken moest.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, wiens leven op bijna tastbare wijze door de H. Engelen geleid werd, zodat ge uw engelbewaarder als een tweede Raphaël hebt bemind en aangeroepen, dierbare patroon van ons vaderland, ge hebt ruimschoots ondervonden dat God aan de mensen zijn beproevingen zendt, maar dat die goede Vader deze slechts toelaat om ons de vertroosting van zijn weldaden heerlijker te doen ondervinden, wij bidden u dat ge in de aanschouwing van God onze gebeden wilt aanhoren en voor ons datgene zult verkrijgen waarvoor wij deze noveen houden, als

het niet schadelijk is voor onze ziel. Bid, dat wij eens mogen sterven in uw waarachtig geloof, om God in de hemel voor altijd te aanschouwen. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

ZEVENDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Willibrord was een echte mensenvriend, die van vrede en welvaart hield, Hij bood hulp waar hij kon. Het was zijn schrander inzicht, dat de mensen raad en bijstand verschafte om dijken aan te leggen en de opstormende zee te bedwingen. Door zijn toedoen kreeg Utrecht eer en aanzien, en een drukke markt. Dorestad werd het middelpunt van levendig handelsverkeer. Allerlei werkgelegenheid verschafte hij rond zijn kloosters. Hij richtte steenbakkerijen op, een timmerschool, een ijzersmederij. Het volk hield veel van de voortvarende prelaat.

Het was een goede gedachte van Willibrord geweest voor een toevluchtsoord voor zijn priesters te zorgen. Want nauwelijks was Pepijn, de Frankische hofmeier, gestorven (16 dec. 714), of de Friezen vielen de Franken aan, plunderden kloosters, vernielden kerken en kapellen, en lieten zelfs de kruisen niet staan die Willibrord langs de wegen en de velden had geplant. Er vielen martelaren. Willibrord trok zich terug in Echternach. De Franken namen wraak, en Radboud werd verslagen door Karel Martel. Hij moest afstand doen van zijn koningstitel, terwijl zijn opvolger, Aldgisl II, door het H. Doopsel in de Katholieke Kerk werd opgenomen. (719).

De balling verscheen weer in ons land, en hoewel hij meer dan zestig jaar oud was, trok Willibrord weer prekend en organiserend rond. Op een van die reizen moet hij de H. Bonifatius ontmoet hebben. Hij heeft hem gevraagd of hij niet als coadjutor het uitgestrekte bisdom van Willibrord mee wilde besturen. Maar Bonifacius beriep zich op Rome en bleef missionaris in Duitsland. Met stille goedkeuring van de Paus heeft Willibrord toen een andere priester tot zijn medehelper benoemd en gewijd. Willibrord gaf hem tot taak, de verder gelegen streken van zijn gebied regelmatig te bezoeken.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, bezorgde Kerkvorst van uw Nederlandse volk, hoe onbaatzuchtig hebt u de vermaning van Christus aan zijn apostelen opgevolgd om te schijnen voor de mensen, als een licht op de kandelaar, en te zijn als het zout der aarde, dat tegen bederf behoedt en duurzaamheid geeft. En bij dat alles wist ge uw minzame nederigheid te bewaren. Wil ons, door uw brandende liefde voor Christus, bijstand van God verwerven in onze geestelijke en tijdelijke noden, maak ons hart vruchtbaar in deugden en vurig in het geloof, zodat wij eens met u God lof mogen zingen in de hemel. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

ACHTSTE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

Zeer grote voorzichtigheid kenmerkt de aartsbisschop der Friezen als hij na veel kruis en vertroosting, na veel teleurstelling en zege, zijn testament gaat maken. Heel ordelijk beschrijft hij, welke bezittingen hem persoonlijk geschonken, welke aan zijn bisschoppelijke waardigheid gegeven waren. Deze laatste, bv. boerenhoeven, landerijen en waterwerken, vermaakte hij aan het bisdom Utrecht. De persoonlijke geschenken werden het bezit van de abdij van Echternach, met de verplichting alle door hem gestichte parochies van priesters te voorzien. Zo wist Willibrord te bereiken, dat zijn bezittingen onafhankelijk zouden blijven van welke vorst dan ook.

In Utrecht had hij voor zijn priesterschool nog een bibliotheek bijeengebracht. Wij begrijpen hoe kostbaar zoets in zijn tijd was, toen alle wetenschap nog slechts in handschriften was opgetekend.

Willibrord ging zich voorbereiden op de dood. Na de ernstige vermaning aan zijn leerlingen om vooral de H. Schrift te bestuderen, vertrok hij naar Echternach. Hij was 78 jaar oud, en verwachtte de komst van zijn Meester. Zijn leven was wélbested geweest. Een van zijn levensbeschrijvers, Pater Kronenburg C.s.s.R., vat het aldus samen: “Van de immer wentelende Noordzee tot aan de monden van de Elbe, - langs de

boorden van de Maas tot aan de geurige wijngaarden langs de Moezel,- overall straalde het zegevierend kruis op het voetstuk van omvergeworpen afgodsbeelden; overall rustten christengemeenschappen in de schaduw van houten kerken, vaak met eigen hand door hem opgericht”.

Willibrord zag uit naar het loon der hogere vergelding. En die vergelding kwam in de nacht van 6 op 7 november 739), toen Nederlands grote apostel stierf in het haren boetekleed, terwijl zijn ziel de drievoudige kroon van Maagd, Leraar en Belijder ging ontvangen.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, ge hebt na zo'n werkzaam leven nog met zo'n heilige zorg u voorbereid op de dood, omdat ge de waarde van het eeuwig leven door uw stralend geloof helder begreep. Verwerf ons, dat wij altijd in de goddelijke liefde mogen leven en onze hoop mogen stellen op de verdiensten van het bitter lijden en sterven van onze Heer Jezus Christus. Dan zal ons nooit de dood der zonde verrassen, maar gesterkt door de H. Sacramenten van Biecht, Communie en ziekensacrament zullen wij onbevreesd mogen overgaan naar een gelukkige eeuwigheid. Door Christus onze Heer. Amen.

Heilige Willibrord, bid voor ons.

Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.

Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.

NEGENDE DAG

Gebeden, blz. 8

Levensbeschrijving

In onze laatste beschouwing willen wij de verheerlijking van de H. Willibrord bij en na zijn dood overdenken.

Er scheen een lichtglans boven zijn sterfbed. Zoete geur omringde zijn lichaam. Een lamme vrouw en een jongen die aan vallende ziekte leed, genazen plotseling toen zij met olie uit zijn lamp bestreken waren. Het stro van zijn sterfbed deed tandpijn ophouden. Maar het meest wonderbaarlijke gebeurde met zijn monument. Een rijke vrouw had aan Willibrord een marmeren praalgraf geschonken, doch dit bleek een halve voet te kort te zijn. In de nacht werd dit op miraculeuze wijze verlengd.

Paus Leo IX heeft zelf in Echternach de kapel gewijd ter ere van de H. Willibrord. Tal van kerken in ons land en in Vlaanderen werden aan de grote apostel toegewijd. In 1936 waren in ons land 71 parochiekerken en 20 verenigingen of kloosters, die onder zijn bescherming waren gesteld. Als devotieplaats munt boven alles uit: Echternach. Daar werd op 6 november 1794 door benden van de Franse revolutie het graf van Sint Willibrord ontheiligd. Tussen glasscherven en versplinterd hout lagen de beenderen van de apostel verspreid. De priester Wilhelmus Meyers verzamelde de overblijfselen en droeg die over aan de deken van Echternach. De paters benedictijnen waren toen namelijk uit hun abdij verdreven. In het jaar 1986 zijn de relikwieën van Sint Willibrord overgebracht naar de toen gereed gekomen basiliek. In 1939, bij het 12^e eeuwfeest van de dood van Sint Willibrord, werd de kerk geheel vernieuwd. Helaas was deze nieuwe glans van korte duur: tijdens het beruchte Ardennen-offensief werden op 26 december 1944 de beide torens opgeblazen. Het middenschip scheurde tot in de fundamenten, maar het graf van de heilige, in de crypte, werd als door een wonder gespaard. De Luxemburgse regering beschouwde de basiliek als nationaal heiligdom en liet haar op staatskosten herbouwen.

Jaarlijks gaan duizenden pelgrims naar het stadje Echternach, op de derde pinksterdag, en trekken al springend, vooruit en achteruit, door de straten naar de kerk. Dat is de bekende springprocessie, waarbij Psalm 32 in dichtvorm wordt gezongen. Hoe lang die processie al gehouden wordt, weten we niet, maar zeker is dat ze reeds bestond in de 15^e eeuw.

Misschien is het een door Willibrord gekerstende nationale dans, misschien een aloude hulde aan de H. Drievuldigheid, misschien ook een boeteprocessie tegen de dolheid van vee en koortsen, en tegen de Vitudans onder de mensen. In elk geval is die eigenaardige Willibrord-hulde overgebleven uit tijden van naïef geloof en bijna grenzeloos Godsvertrouwen.

Gebed

Grote Heilige Willibrord, God heeft u in uw leven en na uw dood willen begiftigen met velerlei macht, zodat u in de loop der eeuwen bij noden van allerlei aard uw mensenliefde en uw wonderbare macht mocht tonen. Laat ons genadig verkrijgen wat wij vertrouwvol aan God vragen, opdat wij ons steeds met u verheugen in de welwillende liefde van onze Heer en God, die leeft en heerst door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

*Heilige Willibrord, bid voor ons.
Alle heiligen van Nederland, bidt voor ons.
Onze Vader, Wees gegroet, Eer aan de Vader.*

LITANIE VAN DE HEILIGE WILLIBRORD (vroeger vooral gebeden op elke dinsdag)

Heer, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.
Christus, aanhoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, Hemelse Vader, ontferm U over ons.
God Zoon, Verlosser van de wereld, ontferm U over ons.
God, Heilige Geest, ontferm U over ons.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm U over ons.
H. Maria, Moeder van God, bid voor ons.
H. Willibrord, bid voor ons.
H. Willibrord, wiens ontvangenis door een profetie aan uw moeder werd geopenbaard,
H. Willibrord, die door God naar Nederland bent gezonden,
H. Willibrord, bekeerder van Nederland,
H. Willibrord, die vanaf uw jongste jaren zeer godvruchtig bent geweest,
H. Willibrord, die nog zeer jong in het klooster bent getreden,
H. Willibrord, die de wereld en haar genoegens hebt verlaten,
H. Willibrord, die met waken, vasten en bidden God hebt gediend,
H. Willibrord, die vol ijver voor het geloof van uw naaste tot ons bent gekomen,

H. Willibrord, die eerst helpers hebt uitgekozen om ons het heilig geloof te brengen,

H. Willibrord, die ons door Paus Sergius als aartsbisschop werd gezonden,

H. Willibrord, die door wonderen uw leer hebt bevestigd,

H. Willibrord, aartsbisschop van Nederland

H. Willibrord, beschermer van Holland, Zeeland en Friesland,

H. Willibrord, grote geloofsverkondiger in Noord-Brabant en Limburg,

H. Willibrord, stichter van talloze kerken,

H. Willibrord, leider van vele zielen,

H. Willibrord, helper van wie in nood zijn,

H. Willibrord, troost der bedroefden,

H. Willibrord, redder van de zondaars,

H. Willibrord, verbreider van Gods naam en eer,

H. Willibrord, om uw arbeid waarmee ge ons tot God hebt getrokken,

H. Willibrord, die nu in de hemel voor uw werk wordt gekroond,

H. Willibrord, die God nu in eeuwigheid aanschouwt,

H. Willibrord, door uw heilige verdiensten,

H. Willibrord, door uw heilige gebeden,

Dat gij ons land door uw voorbede van alle ketterijen en ongeloof wilt bevrijden, wij bidden u, H. Willibrord.

Dat gij voor ons vrede en eendracht wilt verkrijgen, wij bidden u, H. Willibrord.

Dat gij door uw voorspraak voor ons een heilig leven moogt verkrijgen, wij bidden u, H. Willibrord.

Dat gij ons een zalige dood moogt verwerven, wij bidden u, H. Willibrord.

Dat alle gelovige zielen door uw gebeden van hun pijnen verlost mogen worden, wij bidden u, H. Willibrord.

Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, ontferm u over ons.

Bid voor ons, Heilige Willibrord,

Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

Laat ons bidden,

Almachtige God, die ons door de verdiensten van Uw heilige bisschop Willibrord tot het ware geloof hebt gebracht, wij bidden U, Heer, dat wij door zijn voorspraak van elk tegenwoordig en toekomstig kwaad naar ziel en lichaam verlost mogen worden. Door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

GEBED

tot de heiligen van Nederland voor de bekering van ons vaderland

H.H. Servatius en Willibrordus, en gij, alle heilige apostelen van Nederland, die ons het enig zaligmakende geloof bent komen brengen, - H.H. Lambertus en Bonifatius, en gij alle heilige martelaren, die hier voor dat geloof uw bloed en uw leven hebt gegeven, aanhoort de gebeden van een kind van de katholieke kerk van Nederland.

Ik kom u smeken om Gods barmhartigheid te verwerven voor onze afgedwaalde broeders, vooral voor hen die kinderen zijn van hetzelfde vaderland. Hoevelen dwalen niet rond, als schapen zonder Herder.

Heilige martelaren en belijders van Nederland, - gij vooral, heilige martelaren van Gorkum, hebt medelijden met hen. Door uw prediking, uw gebed, uw lijden, uw dood, hebt ge onze voorouders bekeerd. Bidt ook nu voor Nederland, bidt vurig bij de troon van God, opdat het licht van datzelfde geloof weer moge stralen voor de ogen van onze afgedwaalde en verblinde broeders. Doet hun de waarheid kennen en verwerft hun de moed om die waarheid openlijk te belijden.

Goede Herder der zielen, Jezus, aanhoor de smeking van de zegepralende en van de strijdende Kerk van Nederland. Zoek Uw afgedwaalde schapen op, ondersteun ze en voer ze tot de ware schaapsstal terug. Heilige Maria, Moeder van de Goede Herder, verenig uw gebed met het onze, opdat er in Nederland één Herder en één Schaapsstal zal zijn. Amen.

(200 dagen aflaat telkens; eenmaal per maand een volle aflaat voor wie dit dagelijks bidden. Pius IX, 12 juni 1852).